

Ліцей №16
імені Ю. Дрогобича

СТАТУТ
УЧНІВСЬКОГО
САМОВРЯДУВАННЯ

*«Гідність держави залежить від
гідності особистостей, які є його
складовою»*

ПРАВИЛА

УЧНІВСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ

1. Сміливіше вноси свої пропозиції задля прийняття колективного рішення.
2. Не бійсь, що вносиш ідеї прості, з банку ідей від відберем золоті.
3. Ідею іншого критикувати не маєш права, покритикуєш не буде ідеї.
4. Думку викладай розважливо, якщо потрібно повторити.
5. Часу не марнуй, пропозиції вноси коротко і ясно.
6. Чітко втямиш - краще зробиш.
7. Погодився легко не означає, що сприйняв глибоко.
8. Не думай, що ти в чомусь переважаєш друзів, і не смій задаватись.
9. Довіру треба розуміти так: все перевіряється ділом, турботою і друж-бою.
10. Перш ніж прийняти рішення навчись заздалегідь його виконувати.
11. Усяке діло величає результат. Не соромно помилятись, соромно не вміти і не хотіти виправлятись.
12. Зауваження приймаються, пропозиції виконуються.
13. Твори, фантазуй, шукай шляхи виконання рішень.
14. Не відкладай на завтра вирішення того, що необхідно і можна вирішити сьогодні.

Учнівське самоврядування має багату й повчальну історію. Його коріння сягає стародавніх часів, коли панувала афінська педагогіка, виразниками якої були найвидатніші грецькі філософи Сократ, Платон, Аристотель.

Одним із творців самоврядних шкіл XVI – XVIII ст. вважається німецький педагог-практик Валентин Тротцендорф.

Сучасні вчені розглядають учнівське самоврядування як один із найважливіших чинників формування в учнів активної громадянської позиції, умінь і навичок керування демократичними процесами, ініціативної, здатної приймати нестандартні рішення особистості.

Цінність учнівського самоврядування полягає в тому, що діти глибоко і всебічно проникають у сутність своїх прав та обов'язків; забезпечується комплексний виховний вплив на учнів шляхом їх залучення до систематичної й усвідомленої участі в справах школи та класу, до вирішення важливих питань життя школи.

Учнівське самоврядування, являючись методом організації шкільного колективу, забезпечує взаємодію між первинними колективами (класами) і згуртування їх в єдиний шкільний колектив.

Учнівське самоврядування школи— це організація життя шкільного колективу, в якій:

- ☐ розвивається соціально активна, гуманістично спрямована особистість;
- ☐ в учнів з'являється можливість виявити себе в соціально значимих справах;
- ☐ формується глибоко усвідомлена громадянська позиція учня, почуття власної гідності, національної самосвідомості.

Структура, зміст роботи колективу постійно змінюється, як і сам колектив. Для здійснення правильного педагогічного керівництва дитячим самоврядуванням важливо знати основні тенденції і етапи його розвитку. У процесі нашої роботи зі шкільним самоврядуванням у рамках Шкільного парламенту ми виявили три етапи розвитку колективу:

I етап. Початковий

На цьому етапі педагогічним та учнівським колективами були розв'язані такі питання:

- ☐ розроблена оптимальна структура учнівського самоврядування, його органів з урахуванням специфіки школи;
- ☐ визначена мета та завдання учнівського самоврядування виходячи з його структури;
- ☐ розроблена документація (Статут, Положення про обов'язки та права членів шкільного самоврядування);
- ☐ визначені обов'язки органів учнівського самоврядування.

II етап. Організаційний

II етап полягає в організації безпосередньої роботи учнівського самоврядування. В ході його реалізації організована практична діяльність органів учнівського самоврядування, уточнені функції кожного виконавчого органу, його членів виходячи з їх прав та обов'язків, проводиться систематичне навчання активу з питань планування, проведення засідань, рейдів, чергувань тощо.

III етап. Реформаційний

III етап характеризується постійним удосконаленням організаційної діяльності учнів. Слід зазначити, що на загальношкільному рівні організацію учнівського самоврядування можна визначити як цілком достатню, у той час як в деяких класах цей рівень незадовільний, і це цілком залежить від позиції класного керівника.

З метою формування у підлітків правової культури, готовності жити у демократично правовій державі, брати на себе соціальну та громадянську відповідальність, у школі створено **Шкільний парламент**, яка охоплює всі сфери навчально-виховного процесу.

ПОВНОВАЖЕННЯ ШКІЛЬНОГО ПАРЛАМЕНТУ

1. Прийняття рішень з найважливіших питань шкільного життя у межах своєї компетенції.
2. Внесення пропозицій адміністрації школи, педагогічній раді з питань навчання та дозвілля учнів.
3. Участь у складанні річного плану школи.
4. Внесення пропозицій Центру соціальних служб молоді, сільській раді.
5. Координація роботи класів, доведення до класу завдань роботи парламенту.
6. Піклування про молодих школярів, допомога ветеранам, самотнім, акції матеріальної допомоги, участь у благоустрої шкільної території.
7. Контроль за створенням належних умов для навчання та дозвілля учнів.
8. Участь в організації невідкладної допомоги відстаючим учням.
9. Організація пошукової роботи, екскурсій, іншої позакласної роботи.
10. Контроль за порядком під час чергування класів у школі.
11. Член парламенту може звертатись із запитанням до педагогічної ради. Педрада зобов'язана повідомити про результати розгляду запиту.
12. Парламент школи обирає із свого колективу спікера, та відкликає його.
13. Спікер організовує засідання парламенту, та проводить їх підготовку.
14. Парламент школи затверджує перелік комісій та обирає голів комісій.
15. Президент школи може достроково припинити повноваження парламенту у разі не зібрання на засідання кожної чверті.
16. Парламент може виносити на розгляд питання, що турбують учнів школи.

СТАТУТ УЧНІВСЬКОГО ПАРЛАМЕНТУ

І. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Головною метою учнівського самоврядування є розвиток духовності, соціальної активності учнів, виховання в них почуття власної гідності, надання їм можливості виявити себе у громадській діяльності.

2. Завдання учнівського самоврядування:

- Сприяти виробленню в учнів почуття господаря своєї школи;
- Формувати вміння співпрацювати на принципах рівності та демократизму;
- Виховувати громадянина, якому притаманне гармонійне поєднання духовного багатства, моральної чистоти та фізичної досконалості;
- Розширювати діапазон діяльності дорослих і дітей як членів єдиного колективу, створювати умови для їхньої співдружності, творчого пошуку.

Діяльність органів самоврядування має демократичний, гуманний характер і спрямована на формування у дітей національної свідомості, духовності, патріотизму, основ моральності, фізичної досконалості, працелюбності, вірності ідеям незалежної і соборної України.

ПОЛОЖЕННЯ

про Голову учнівського парламенту

Затверджено на учнівській

конференції від _____

1. Голову обирають учні школи таємним голосуванням.
2. Голова шкільного самоврядування є членом педагогічної ради і Учнівського парламенту.
3. Голова має право:
 - Пропонувати кандидатів до Учнівського парламенту;
 - Вносити на розгляд членів Учнівського парламенту питання, що турбують учнів школи;
 - Скликати учнівську конференцію, засідання Учнівського парламенту;
 - Ухвалювати рішення, які не суперечать Статутові;
 - Подавати пропозиції про внесення змін і доповнень і Статут учнівського самоврядування;
 - Влаштовувати заходи, які не змінюють суттєво річний навчально-виховний план;
 - Ініціювати зміни, що сприятимуть поліпшенню стану навчання та дозвілля;
 - Представляти інтереси школи на засіданнях виконкому сільської Ради та в інших громадських організаціях.
4. Рішення Голови з питань учнівського самоврядування самостійні і незалежні від рішень адміністрації школи.

5. Голова не має права передавати свої повноваження іншим особам.
6. Голова зобов'язаний:
 - Дотримувати Статут учнівського самоврядування;
 - Контролювати виконання Статуту;
 - Координувати роботу міністерств;
 - Допомогати адміністрації здійснювати річний план роботи.
7. Повноваження Голови школи припиняються у разі:
 - Відставки;
 - Імпічменту;
 - Закінчення ним школи.

ПОЛОЖЕННЯ ПРО ВИБОРЧУ КОМІСІЮ

Загальні положення

1. Виборча комісія обирається за тиждень до виборів Голови.
2. Виборча комісія контролює передвиборчу агітацію кандидатів на посаду Голови учнівського парламенту.
3. Кількісний склад виборчої комісії становить 7 осіб (голова та 6 членів комісії).
4. Виборча комісія обирається з учнів 5-11 класів.

Порядок роботи комісії

1. Складання списків виборців.
2. Підготовка виборчої дільниці.
3. Підготовка бюлетенів.
4. Проведення голосування.
5. Підрахунок голосів.
6. Заповнення протоколу.
7. Оголошення підсумків на загальношкільній лінійці.

ПОЛОЖЕННЯ

ПРО ВІДЗНАКИ, ЗАОХОЧЕННЯ І ПОКАРАННЯ

Учні, які добре навчаються, творчо виконують доручення, є зразком для інших дітей, відзначаються органами самоврядування, адміністрацією школи.

Школа вдається до таких видів заохочення:

- Виставка учнівських робіт (твори, вірші, малюнки);
- Подяка класного керівника, адміністрації, органів учнівського самоврядування;
- Лист-подяка батькам;
- Почесна грамота;
- Почесні звання (кращий учень року, художник, спортсмен, поет року);
- Вручення диплома учневі чи класному колективу – переможцям у різних номінаціях;

До учнів, які грубо порушують Статут школи, застосовуються такі види покарання:

- Зауваження членів комісій;
- Обговорення поведінки на класних зборах, засіданнях учнівського парламенту, раді профілактики;
- Виклик учня на засідання педагогічної ради, батьківського комітету;
- Оголошення догани в усній або в письмовій формі (запис у щоденнику).

Учень має право на зняття покарання або винесеного необ'єктивно, або якщо попередні зауваження були вже скасовані, або якщо він повністю виконує вимоги Статуту.

II. ПОЛОЖЕННЯ ПРО УЧНІВСЬКИЙ ПАРЛАМЕНТ

1.1. Загальні положення

1. Учнівський парламент є виконавчим органом учнівського самоврядування.
2. Учнівський парламент обирається на 1 навчальний рік і підзвітний учнівській конференції.
3. Кількісний склад учнівського парламенту становить 14 осіб (Голова+6 голів комісій + 7 лідерів класних колективів).

1.2. Завдання і зміст роботи Учнівського парламенту

1. **Головним завданням** Учнівського парламенту є розвиток соціальної активності учнів, виховання в них почуття власної гідності, надання можливості практично виявити себе в громадській діяльності.
2. Учнівський парламент організовує роботу учнівського самоврядування, підсумовує роботу комісій за тиждень, семестр і рік.
3. Учнівський парламент сприяє виконанню учнями Статуту.

1.3. Організація роботи Учнівського парламенту

1. Засідання Парламенту проводиться 1 раз на тиждень (п'ятниця). На засіданні голови звітують про роботу комісій за тиждень.
2. Про підсумки роботи комісій і план роботи на наступний тиждень оголошується на загальношкільній лінійці (п'ятниця).
3. Рішення Учнівського парламенту постійно висвітлюється радіоцентром або на стенді "Шкільний вісник".

1.4. Учнівський парламент і класні колективи

1. Зв'язок Учнівського парламенту із класними колективами здійснюється через лідерів класів, який обирають на класних зборах на початку навчального року.
2. На класних зборах ухвалюють рішення щодо діяльності класного колективу, слухають інформацію про рішення Учнівського парламенту, накреслюють конкретні заходи щодо їх виконання.

1.5. Педагогічний колектив і Учнівський парламент

1. Педагогічний колектив надає допомогу Учнівському парламенту стосовно згуртування шкільного колективу, розвитку соціально активної особистості, формування її творчих здібностей.
2. Педагогічна рада координує діяльність Учнівського парламенту, дає їй рекомендації щодо вдосконалення роботи, допомагає планувати, аналізувати та підсумовувати роботу.

III. ОСНОВНІ НАПРЯМИ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ УЧНІВСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Міністерство освіти і науки

- Здійснює роботу, спрямовану на вироблення в учнів свідомого ставлення до навчання;
- Організовує консультаційну допомогу з предметів;
- Бере участь у проведенні предметних тижнів, місячників, олімпіад, конкурсів;
- Контролює виконання домашніх завдань, ведення щоденників;
- Веде роботу з пропусками уроків.

Міністерство культури та відпочинку.

- Залучає якомога більше дітей до позаурочної діяльності, організації змістовного дозвілля та відпочинку, до художньої самодіяльності.
- Координує діяльність із закладами культури села, району, здійснює спільні виховні заходи.
- Залучення учнів до підготовки і проведення творчих справ, розважальних програм.
- Організовує поїздки, походи, зустрічі з цікавими людьми.
- Проведення традиційних загальношкільних свят.

Міністерство інформації.

- Готує інформацію на загальношкільні лінійки;
- Поширює інформацію з різних галузей науки.
- Інформує про творчі справи класу, про рішення Учнівського парламенту.
- Оформлює плакати, стінгазети, оголошення.
- Організовує тематичні, святкові газети.
- Висвітлює події шкільного життя.

Міністерство праці

- стежить за санітарним станом шкільного приміщення і забезпечує йому належне утримання;
- організовує і здійснює так звані трудові акції;
- Формує екологічну культуру людини, її гармонійні стосунки з природою;
- Озеленює класні кімнати та коридори;
- Проводить акції “Посади сад”, “Зроби нашу школу найкращою”;
- Оформляє альбоми, виставки;
- Збирає лікарські рослини;
- Проводить конкурси на найкращий зелений куточок класу
- Організовує трудові десанти з благоустрою шкільної території та сільських вулиць

Міністерство охорони здоров'я та спорту.

- Організовує та проводить спортивно-масову роботу, оперативні змагання, в тому числі і так звані «козацькі забави»;
- залучає учнів до участі у роботі спортивних секцій.;
- Здійснює соціальний захист і організовує допомогу учням з малозабезпечених сімей, сиротам, напівсиротам;
- Забезпечує захист прав та інтересів учнів;
- Здійснює контроль за діяльністю шкільної їдальні, за бережливе ставлення до хліба;
- Організовує роботу шкільного бюро знахідок, учнівського бюро добрих послуг;
- Формує навички здорового способу життя
- Контролює дотримання учнями Статуту школи (Правил для учнів);
- Піклується про молодших школярів

IV. ПРАВА І ОBOB'ЯЗКИ ЧЛЕНІВ УЧНІВСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Кожен член шкільного самоврядування має право:

1. брати участь у роботі всіх напрямків учнівського самоврядування;
2. представляти інтереси учнів;
3. співпрацювати з педагогічною радою, батьківським комітетом;
4. проводити засідання, приймати рішення і виконувати їх;
5. обирати та бути обраним до шкільної ради.

Кожен член шкільного самоврядування зобов'язаний:

1. координувати і контролювати діяльність первинних центрів;
2. забезпечувати життєдіяльність всім структурам учнівського самоврядування;
3. забезпечувати представництво шкільного учнівського самоврядування у всіх ланках роботи;
4. організовувати підготовку та проведення загальношкільних заходів, спрямованих на розвиток особистості дитини;
5. бути ввічливим та дотримуватися норм поведінки;
6. вести здоровий спосіб життя, бути поважним до молодших і старших;
7. виконувати рішення, що прийняте вищими органами в школі;
8. дотримуватись таких понять, як принциповість, організованість, самостійність, творчість, порядність.

Функції учнівського самоврядування в школі:

1. забезпечення порядку в школі, організація чергування по школі та в класах;
2. організація роботи по збереженню шкільного майна,
3. підручників, благоустрою території і зеленого меморіалу школи;
4. контроль за відвідуванням учнями школи;
5. участь у проведенні педагогічних рад, на яких розглядаються питання життєдіяльності учнівських колективів і виховних питань;
6. організація трудових загонів старшокласників;
7. участь в організації і проведенні традиційних шкільних і державних свят;
8. організація змістовного дозвілля в школі після уроків і на канікулах.

Учнівське самоврядування в тій формі і в тому розвитку, в якому воно існує, дає можливість кожній дитині реалізувати свої здібності в самостійно обраному напрямі. Крім того, в процесі постійного залучення дітей до участі в суспільному житті формуються певні риси:

- уміння самоорганізовуватися та організовувати будь-яку справу й участь у ній інших;
- почуття власної гідності;
- почуття справедливості;
- об'єктивність та толерантність при вирішенні спірних питань;
- комунікабельність, порядність у стосунках з оточенням;
- повага до людей;
- готовність прийти на допомогу, захистити права людини і громадянина.

Цілком очевидно, що навички управління суспільством стануть надбанням людини тоді, коли вони будуть прищеплені у дитячі роки, коли участь в учнівському самоврядуванні сприятиме набуттю вихованцем необхідних знань, умінь, досвіду соціальної дії. Ось чому необхідний пошук і підтримка учнівської молоді, чий особистісні переконання спрямовані на активну участь у громадському житті.